

5 Οκτωβρίου 2019

Όσιος Μάρκος ο Ασκητής: Τα 200 κεφάλαια για τον Πνευματικό νόμο (μέρος 1ο/5)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)

Εισαγωγή

Ο Όσιος Πατέρας μας Μάρκος ο Ερημίτης ή Ασκητής, έζησε το δεύτερο μισό του 4ου αι. και αρχές του 5ου αιώνα (μετά το 430). Ήταν μαθητής του Αγίου Ιωάννου του Χρυσσοστόμου και τιμάται από την Ορθόδοξη Εκκλησία στις 5 Μαρτίου. Ο άγιος Νικόδημος γράφει στον Συναξαριστή του, ότι «ο Όσιος Μάρκος ήταν σε όλα φιλόπονος. Ασχολήθηκε με τη μελέτη των θείων Γραφών, και συγχρόνως έφθασε σε ψηλά μέτρα της ασκήσεως και των αρετών. Τα δύο αυτά αποδεικνύονται τόσο από

τους λόγους που συνέγραψε, που είναι παιδευτικοί και ωφέλιμοι όσο και από το χάρισμα των θαυμάτων.

Τόση δε καθαρότητα είχε ο Όσιος, ώστε ο πρεσβύτερος της σκήτης ορκιζόταν, ότι ποτε δεν κοινώνησε τον άγιον ο ίδιος, αλλά όταν ερχόταν να μεταλάβει τον μεταλάμβανε άγγελος Κυρίου.

Ο Όσιος Μάρκος έγινε μοναχός σε ηλικία 40 ετών. Μετά από 60 χρόνια άσκηση κοιμήθηκε.

Ο ιστορικός Νικηφόρος Κάλλιστος, αναφέρει ότι διασώθηκαν μόνο τριάκοντα δύο έργα του, για τα οποία μιλά και ο Μέγας Φώτιος. Τα σπουδαιότερα που συμπεριλήφθησαν στην Φιλοκαλία είναι το «Περί Πνευματικού νόμου», το «Περί των οιομένων εξ έργων δικαιούσθαι» και η επιστολή «Προς Νικόλαον Μονάζοντα».

Το πόση σημασία έχουν τα έργα του Όσιου Μάρκου, και ποιά επίδραση άσκησαν στη ζωή της Εκκλησίας, καταφαίνεται από το λόγο που κυκλοφορούσε μεταξύ των Βυζαντινών «Πώλησον πάντα και αγόρασον Μάρκον».

Το ενιαίο πνευματικό έργο του Αγίου Μάρκου, αποτελείται από 200 μικρά κεφάλαια. Η μορφή τους είναι αποφθεγματική και επιγραμματική, σύμφωνα με την τάση της εποχής. Χρησιμοποιούνταν μικρά αυτοτελή κεφάλαια γεμάτα από χάρη και συμπυκνωμένη προσωπική εμπειρία.

* * *

Ο Άγιος Μάρκος είναι βαθύτατος ανατόμος της ανθρώπινης ψυχής. Γνωρίζει σε όλη τη λεπτομέρεια τη φύση των αρετών, τον τρόπο της αποκτήσεως τους, τις ποικίλες παραλλαγές τους, τις σχέσεις και τον σύνδεσμό τους με τις άλλες αρετές, τις ενέργειές τους, τη γνησιότητα τους τις νοθείες των, τις παραχαράξεις τους, τον τρόπο διαφυλάξεως τους, από τον πόλεμο του σατανά των παθών και του κόσμου.

Επίσης γνωρίζει τα ψεκτά πάθη της ψυχής, της σάρκας, σ' όλη την έκταση της κακίας τους, στις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις, τις ενεργείας κάθε πάθους και

τις ποικίλες μορφές του, τα αίτια της γενέσεως και τα μέσα θεραπείας τους, τις μεθοδείες του σατανά, τα πολύπλοκα μέσα που χρησιμοποιεί, τα όπλα που φοβάται και όλη τήν αβυσσαλέα πονηριά του.

Γνωρίζει ο Άγιος Μάρκος, με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος τις ενέργειές του στο νου και την καρδιά, πότε βοηθά, πότε συστέλλεται, πότε λυπάται, πότε και γιατί εγκαταλείπει, πότε χαίρεται, πως «παρακαλεί», πως παραχωρεί πειρασμούς και γιατί και πότε και πόσο, πότε παιδαγωγεί και πότε, σύμφωνα με τη δικαιοσύνη, μαστίζει και γενικώς γνωρίζει με τη χάρη του Θεού όλα τα ψυχοπνευματικά προβλήματα, σ' όλη την ιεράρχησή τους, τα οποία συγκροτούν τον «πνευματικόν νόμο». Και αυτά, βεβαίως τα γνωρίζει, όχι ως «ψυχαναλυτής», άλλ' ως «Πνευματικός, ανακρίνων πάντα...» (Κορ. 6', 15).

Ός γνωστόν, νόμος σημαίνει την σταθερή σχέση δύο ή περισσότερων στοιχείων. Αυτό ακριβώς αποδεικνύει με τη διδασκαλία του, κοινής άλλωστε μεταξύ των Πατέρων, ο Άγιος Μάρκος πατώντας πάνω στη καθολική πνευματική πείρα και την Αγία Γραφή. Είναι αδύνατο να διαφύγει κανείς τον πνευματικό νόμο, που όμως είναι νόμος όχι δουλείας, αλλά νόμος ελευθερίας. Το δε συμπυκνωμένο περιεχόμενο του πνευματικού νόμου, εκφράζεται με το 34 κεφάλαιο. «Ο νόμος της ελευθερίας διά μεν γνώσεως αληθούς αναγιγνώσκεται, διά δε της εργασίας των εντολών νοείται, πληρούται δε διά των οικτιρμών του Χριστού». Δηλαδή μέσα στα πλαίσια αυτά, μέσα στο χώρο της αληθινής γνώσεως, της εργασίας των εντολών και της χάριτος βρίσκει την πληρότητα του, δηλαδή πραγματοποιείται στις καρδιές μας η ελευθερία «με την οποία μας ελευθέρωσε ο Χριστός». Επομένως, τα κεφάλαια για τον πνευματικό νόμο, αποβαίνουν καθοδηγητικός κανόνας ζωής και ελευθερίας εν χάριτι, και δεν αφήνουν σε παραισθήσεις και πλάνες τον πιστό, ως προς τον σκοπό των εντολών του Χριστού. Ότι οι εντολές δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά μέσον καθάρσεως, που ολοκληρώνεται με το Άγιο Πνεύμα.

Πηγή: Οσίου Μάρκου του Ασκητού: Τα 200 κεφάλαια για τον Πνευματικό νόμο, επιμέλεια-έκδοση: Μοναχού Θεοκλήτου Διονυσιάτου.